Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го БЕРЕЗНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, MARCH 27, 1984 No. 57. VOL. XCI.

Стейтовий Музей в Ню Джерзі матиме дві українські виставки

Трентон, Н. Дж. — У журналі Історичної комісії Ню Джерзі за березень 1984 року повідомляють, що у стейтовому музеї в Трентоні відбудуться в часі між 22-им квітня і 16-им червня ц.р. дві виставки з українською тематикою.

Перша з них проходитиме під назвою „Мешканці Ню Джерзі: українці" і це буде вже друга виставка етнічної групи того стейту. На виставці буде показана історія українців в тому стейті у знімках.

Друга виставка — „Українське народне мистецтво" буде включати експонати позичені з Українського Музею, в тому народну ношу, килими, кераміку, різьбарські вироби і писанки.

Інформуючи про ті виставки журнал подає, що Український Музей має найбільшу збірку творів українського народного мистецтва у ЗСА, як також містить знімку жіночого народного вбрання з Городенщини у Західній Україні.

Стейтовий музей в Трентоні міститься при 205 Вест Стейт вул. та є відкритий від вівтірка до суботи між годинами 9—4:45 по полудні, а в неділю, від 1-ої до 4:45 по полудні.

Використовують українські народні мотиви

Джерзі Сити, Н.Дж. — Українські писанки та вишивки стають щораз більше популярні серед американського населення. Тепер ті українські мотиви використовують вже у переробці та пристосуванні до американської моди.

Доказ того можна знайти в останньому числі за березень-квітень ц.р. американського журналу для ручних робіт п. н. „Гендеймед", що його редагується в Ешвіллі, Північна Каролайна. Там у статті під заголовком „Мистецькі вияви і релігійні святкування" говориться про те, що прихід весни і Великодні свята дають нагоду для використання мотивів запозичених із характеристичного своєю окремішністю народного мистецтва України. Далі є пояснення про тісне пов'язання релігійности і мистецтва в українців, та пишеться про те яку важливу ролю відіграють писанки в українському побуті. Авторка захоплюється добором кольорів українських писанкарок, але також у вишивках, які прикрашують „все, що належить до дому, починаючи від убрання для немовляти аж до мужеських сорочок і прикраси постелі та рушників".

Після точного і вірного пояснення ролі рушників в українському житті та його звичаях є ще у статті символіка кольорів, які найбільше вживається в українському народному мистецтві.

Крім статті у журналі поміщені кольорові зразки вишиваної серветки, вишиваного широкого пояса до сукенки, розмальовані писанки і малі дерев'яні коробки проєкту відомих дізайнерок Сузан Бейтс і Сузан Даґлес. В проєктах пристосовано у поясі українські кольори червоно-чорно-білі але у писанках бачимо вже відхід від українських мотивів та барв.

У безпосередній розмові з редакторкою Ребеккою Колдвелл редакція „Свободи" довідалася, що це зацікавлення її українським народним мистецтвом прийшло без найменшого впливу українців, а джерела до нього знайшли редакторки в бібліотеках та іншій американській пресі, що писала не раз про мистецтво писанок і вишивок.

У В-ві „Смолоскип" появилася книга Г. Костюка „На маґістралях доби"

Еллікотт Сити, Мд. — У Видавництві „Смолоскип" ім. В. Симоненка появилася книга статтей на суспільно-політичні теми відомого українського літературознавця і політичного діяча проф. Григорія Костюка п.н. „На маґістралях доби". Книга має 292 сторінки, у твердій обкладинці і коштує 12.50 дол. До книги додано покажчик майже 600 імен і до неї входить 17 статтей, серед них: „Таємниця смерти ак. М.С.Грушевського", „Падіння П. Постишева", „Українське відлуння вбивства С. Кірова"; „Гроза над Києвом" (від „Нової конституції" до

Закінчення на ст. 4.

ПОВІДОМЛЕННЯ

КРАЙОВОГО КОМІТЕТУ ВСЕГРОМАДСЬКОГО ПРОТЕСТУ ПРОТИ РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ

Українці Америки!

Цього року Божого 1984, що є 252-им роком від дня народження Батька З'єднаних Стейтів Америки Джорджа Вашінґтона і 170-им роком від народження Кобзаря-пророка України Тараса Шевченка, сповняється 20 років з того пам'ятного часу, як 34-ий президент З'єднаних Стейтів Америки та головний командувач альянтськими збройними силами під час Другої світової війни Двайт Д. Айзенгавер відкрив — у присутності ентузіястичної 100-тисячної маси народу — поставлений на публічній площі в столиці Америки Вашінґтоні пам'ятник Кобзареві України Тарасові Шевченкові, який заповів, що й наш поневолений московськими загарбниками український нарід колись таки діждеться Вашінґтона з новим і праведним законом.

Для відповідного відмічення тієї історичної події у її 20-річчя, ми, репрезентанти нашого найстаршого і названого іменем Шевченка Наукового Товариства та двох крайових центральних організацій, Українського Конґресового Комітету Америки й Української Американської Координаційної Ради, з доручення керівних органів цих організацій та в дусі Шевченкових ідеалів створили спільний Крайовий Комітет для всегромадського протесту проти продовжуваного імперіялістичною Московією духового і фізичного ґеноциду українського народу, зокрема проти посиленого тепер російщення України, відмічуючи цим 20-річчя відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

Дату цього відзначення встановлено на неділю, 16-го вересня 1984 року, та намічено відповідну програму, що складатиметься з багатолюдної маніфестації, репрезентативного концерту та наукової конференції в столиці Америки.

Подробиці цієї програми будуть своєчасно проголошені.

Подаючи цю надійну вістку до загального відома, закликаємо всю нашу велику й патріотичну українську громаду Америки та всі наші крайові і місцеві організації вже тепер плянувати та приготовлятися до масової участи у цих намічених імпрезах.

СКЛАД ПРЕЗИДІЇ І КОМІТЕТУ:

Почесна Президія: До Почесної Президії будуть запрошені представники Українських Церков і члени Крайового Комітету будови Пам'ятника Шевченкові.

Президія: Президію оформили Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Український Конґресовий Комітет Америки й Українська Американська Координаційна Рада. Членами Президії є голови цих організацій: Ярослав Падох, Іван Флис і Ігнат Білинський.

Комітет: Степан Ворох — голова, Микола Semanyшин і Евген Стахів — заступники голови, Василь Калинович, Ольга Кузьмович, Осип Рожка — секретарі, Евген Гановський і Роман Данилюк — касири; Евстахія Гойдиш, Іван Головінський, Антін Драган, Наталія Павленко, Іванна Рожанковська, Богдан Романенчук, Юрій Солтис, Володимир Стойко, Михайло Шпонтак — члени Комітету.

Комісія підготови імпрез у Вашінґтоні: Юрій Старосольський, Юрій Нестерчук, Степан Процик, Катерина Чумаченко — секретар, Андрій Білик — референт преси, Евген Іванців і Степан Курилас — референти маніфестації, Юрій Повстенко — референт концерту, Ігор Ґавдяк, Теодор Залуцький, Микола Кормелюк, Богдан Ясінський — члени.

Контрольна Комісія: Контрольну комісію творитимуть представники Контрольних комісій НТШ, УККА й УАКР.

Ню Йорк, 14-го березня 1983 року.

Крайовий Комітет Всегромадського Протесту Проти Російщення України

у 20-річчя побудови Пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні.

ЗСА ПЛЯНУЮТЬ ВЕЛИКІ МАНЕВРИ В КАРАЇБСЬКОМУ БАСЕЙНІ

Вашінґтон. — Департамент оборони повідомив у четвер, 22-го березня, про спільні маневри військово-морської фльоти, корпусу морської піхоти, повітряних сил і армії ЗСА в Караїбському басейні, які заплановані на 15 днів від 20-го квітня по 5-го травня цього року.

Це повідомлення прийшло в той час, як американські і совєтські військові кораблі вже бороздять води океану між Кубою і Центральною Америкою і американські кораблі пильно стежать за рухами совєтських кораблів після того, як совєтський підводний човен зударився з американським літаконосцем „Китті Гок" в середу в Японському морі.

Караїбські маневри будуть найбільшими американськими маневрами в цьому районі цього року: вони охоплюватимуть морські операції, висадку сил підкріплення, вправи евакуації та вогневі вправи.

„Ці військові вправи мають показати і покращити здатність ЗСА захистити і підтримати вільне використання морських ліній зв'язку в Караїбському басейні та Мексиканській затоці", — заявив Пентагон.

В самій Центральній Америці проходить в даний час цілий ряд важливих подій. В неділю відбулися президентські вибори у Сальвадорі, де ліві партизани посилили свою діяльність, в нікараґуанському порті Пуерто Сандіно совєтський танкер „Луґанск" підірвався на міні, закладеній протисандіністськими повстанцями.

Важливий виступ про події в Центральній Америці зробив президент Франції Франсуа Міттеран у Конґресі ЗСА. Міттеран перебуває тепер з офіційними відвідинами у ЗСА. Міттеран закликав до мирного полагодження центральноамериканських проблем.

На зустрічі в Білому Домі як президент Роналд Реґен, так і президент Міттеран говорили про історичну дружбу між американським і французьким народами. Міттеран зобразив ЗСА і Францію, як „побратимів по зброї, які, починаючи від Йорктавну, через віки аж до Бейруту в дійсності проливали кров разом".

Конґрес погоджується на зменшену допомогу для Ель Сальвадору

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен і лідери Сенату погодилися у принципі на компромісову розв'язку пропонованої Урядом фінансової допомоги для Ель-Сальвадору з передумовою, що Уряд погодиться зменшити її на одну третю і замість 92,5 мільйонів витратить тільки 61,8 мільйонів долярів.

Сенатор Говард Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті, заявив кореспондентам, що він особисто погоджується з пропозицією сенатора Даніела Інує, демократа з Гаваїв, який є внескодавцем компромісової пропозиції, що як виглядає з реакції Білого Дому, задовільняє обидві сторони. Сенатор Роберт Бирд, лідер демократичної меншости в Сенаті, також підтримує компромісову пропозицію гавайського сенатора. Сенатори Клейборн Пелл, демократ з Ровд Айленду, Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетс і Джан Мелчер, демократ з Монтани, не підтримуватимуть цієї пропозиції тільки тому, що вони взагалі опонують до будь-якої допомоги для країн Центральної Америки і називають її „вмішуванням у внутрішні справи закордонних країн".

Раніше Уряд робив заходи, щоб законопроєкт про дальшу допомогу для Ель-Сальвадору був схвалений скоріше, ще перед виборами в тій країні, щоб тим самим впливати морально на хід виборчого процесу, але пізніше речники Адміністрації зрезиґнували з цього пляну і задовільнились пропонованою розв'язкою. Вашінґтон взагалі із зацікавленням і свого роду нетерпеливістю очікує на вислід виборів в Ель Сальвадорі, хоч самі сальвадорці не вірять, що вибори змінять загальну ситуацію, причиняться до припинення боротьби між антикомуністами і марксистами та усунуть нужду, яка поглиблюється з кожним роком.

САЛЬВАДОРЦІ ГОЛОСУВАЛИ МАСОВО

Сан Сальвадор, Сальвадор. — Сальвадорці масово прийшли на виборчі пункти в неділю, 25-го березня, щоб вибрати президента країни, але їх добра воля була підірвана неорганізованістю офіційних властей: бракувало виборчих квитків, не було виборчих урн, ніхто не знав правил голосування, панував загальний хаос.

Керівники християнсько-демократичної партії обвинуватили офіційні власті в тому, що приблизно в одній четвертій частині виборчих пунктів столиці були серйозні проблеми, і заявили, що будуть старатися, щоб анулювати вибори. Християнські демократи вважалися найсильнішою партією в столиці Сан Сальвадор. Але потім лідер християнських демократів Хуліо Рей Пренлес сказав: „Ми не будемо заперечувати вибори в даний час".

Незадоволення проведенням виборів висловили також лідери партії демократичної дії, але Центральна виборча рада заявила, що результати голосування залишаться.

Представник Центральної виборчої ради Енріке Кампос у своїй заяві вину за безладдя у виборах приписав лівим партизанам, які в багатьох випадках висадили в повітря центри електропередачі, залишивши 80 відсотків країни без електрики впродовж 12 годин. Він попросив сальвадорський нарід пробачення за деякий безпорядок у виборах, сказавши: „Ми просимо сальвадорський нарід взяти до уваги саботаж партизанів і пробачити деякі небажані помилки".

Виборці могли голосувати за одного з вісьмох кандидатів, серед яких були поміркований християнський демократ Хозе Неполеон Дуарте, представник крайньо правих націоналістичного республіканського союзу Роберто д'Обуїссон та представник правої партії національного замирення Франсіско Хозе Ґерреро, які мали найбільше можливостей бути вибраними.

Результати виборів будуть подані до відома після обрахувань голосів в найближчих днях.

В АМЕРИЦІ

ЗМАГАННЯ МІЖ ДВОМА передовими кандидатами на президента від Демократичної партії, Волтером Мондейлом і сен. Ґері Гартом, є дуже сприємливе для висунення жінки на становище віцепрезидента у президентських виборах. Політичні спостерігачі кажуть, що обидва кандидати позитивно ставляться до цієї справи, але публічно вони не зайняли ще виразного становища. Говориться про трьох можливих кандидаток: конґресменку Джералдін Ферраро з Ню Йорку, Діяну Файнстайн, посадника Сан Франсіско, і губернатора стейту Кентакі Марту Коллінс. Досі тільки Джессі Джексон заявив, що він готовий підтримати жінку на кандидата на віцепрезидента. Речники Демократичної партії кажуть: „жінка як кандидат на віцепрезидента тільки допоможе нам виграти вибори".

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена формально зрезиґнувала з ранішої пропозиції продажі протилетунських ракет й іншої модерної зброї для Йорданії і Савдійської Арабії. Проти плянованої продажі протестували: Ізраїль і ізраїльське „лаббі" у Вашінґтоні і, очевидно, американське жидівство, яке в кожному випадку підтримує політику Єрусалиму. До закінчення цієї справи чимало причинився сам король Йорданії Гуссейн, який не тільки скритикував мирову концепцію ЗСА, а зглядно президента Р. Реґена, на Близькому Сході, але нахвалявся, що купуватиме зброю в інших країнах і прихильно висловлювався про Совєтський Союз.

ПОЛІЦІЯ І СЛУЖБОВЦІ секретної служби заарештували негритянина Ентоні Голберта при вході до Білого Дому. Він хотів силою продістатись до середини, а коли побачив більше поліціянтів, витянув з-під плаща три і пів футовий самураївський меч. Пізніше виявилося, що Голберт правдоподібно психічно хворий, бо коли побачив більше поліціянтів з витягненими до нього пістолями, почав кричати: „Боже вони хочуть мене вбити". Поліція скоро обезброїла непрошеного „гостя" і відправила його до місцевого шпиталю для перевірки. Речники секретної служби затурбовані випадками біля входової брами до Білого Дому, бо це вже четвертий випадок на протязі двох тижнів.

АТЕНТАТНИК НА ПРЕЗИДЕНТА Роналда Реґена Джан Гінклі заявив у відкритому листі до Президента, що він дуже жалує свого нерозважного вчинку. „Я дякую Богові, що в цьому випадку ніхто не загинув", — пише Гінклі у листі, будучи свідомий того, що пресовий секретар Білого Дому Джеймс Брейді частинно спаралізований на ціле життя. Гінклі просить вибачення у Р. Реґена і всіх тих, які постраждали у цьому, як він каже, „злосливому атентаті".

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ для урядових справ висловилася за зменшенням видатків на вдержання секретної служби для колишніх трьох президентів — Ричарда Ніксона, Джералда Форда і Джиммі Картера, а також пропонує фінансові обмеження для утримання бюр, бібліотек, службовців тощо. За таким пляном голосували вісім членів комісії, проти тільки один. Якщо така формула комісії буде прийнята і оформлена у законопроєкт, то від хвилини коли її підпише Президент, держава буде зобов'язана опікуватись колишніми президентами тільки п'ять років після їхнього відходу з Білого Дому, а не як дотепер до кінця життя. Сенатор Лотон Чайлс, демократ з Фльориди, який спонзорував цей проєкт, подав конкретні приклади зросту коштів опіки над колишніми президентами. Наприклад, в 1955 році державна каса виплатила тільки 64,000 долярів, а в 1984 році ці кошти зростуть до майже 29 мільйонів долярів. Від 1981 року, заявив згаданий сенатор, кошти утримання колишніх президентів майже дорівнюють утриманню Білого Дому.

СЕНАТОР ҐЕРІ ГАРТ, один з популярних кандидатів на президента від Демократичної партії, перепросив прилюдно представників жидівських організацій за листа до Білого Дому, у якому він закликає Уряд взяти до уваги опінію арабських держав і тимчасово не переносити амбасади З'єднаних Стейтів Америки з Тель Авіву до Єрусалиму. Гарт заявив, що лист був висланий його помічниками без консультації з ним і що він особисто підтримує справу перенесення амбасади. „Є один Єрусалим, одна столиця Ізраїля і одна амбасада ЗСА", — заявив сен. Ґ. Гарт, кажучи, що в такому змислі Уряд ЗСА повинен полагодити цю справу. Гарт перебуває в Ню Йорку у зв'язку з передвиборами в цьому стейті 3-го квітня.

У СВІТІ

ІНСПЕКТОРИ ПОЛІЦІЇ заявили, що пожежа, яка охопила минулого тижня три відділи головної квартири ЮНЕСКО в Парижі, була злочинного походження і правдоподібно мала на меті спалити будинок повністю. Пожежа негайно викликала чутки, що хтось пробував знищити документи, які могли відноситися до заплянованого Конґресом ЗСА розслідування діяльности цієї спеціялізованої аґенції ОН та її фінансових звітів. Але пожежа не зачепила тих відділів, де знаходилися документи саме цих справ. Загальні збитки пожежі обраховують на приблизно 625,000 долярів.

МИНУЛОРІЧНА СЕНСАЦІЙНА справа про підроблений щоденник Гітлера знову ожила на сторінках західньонімецьких газет. Прокуратура Гамбурґу знову розпочала судову справу над підроблювачем щоденника Конрадом Куявом і колишнім кореспондентом журналу „Штерн" Ґердом Гайдеманом. Гамбурґська поліція арештувала 45-літнього Куява і 52-літнього Гайдемана у травні минулого року після того, як західньонімецькі спеціялісти визначили, що так званий щоденник Гітлера фальшивий, підроблений самим Куявом. Речник прокурора Петер Бек заявив, що Куява обвинувачують у незаконному привласненні щонайменше 600,000 долярів. Гайдемана обвинувачують у влаштуванні купівлі журналом фальшивого щоденника і незаконному привласненні при тому понад 650,000 долярів. Жадну із цих сум покищо не знайдено і не повернено.

УРЯД УРУҐВАЮ президента Альфреда Стресснера закрив у четвер, 22-го березня, на невизначений час найпоширенішу опозиційну газету „Колір АБЦ". Наказ міністерства внутрішніх справ Уруґваю говорить, що газета припиняє своє існування з огляду на те, що вона виявляла „постійне намагання підірвати громдаський спокій".

ІРАН ЗМОБІЛІЗУВАВ до одного мільйона війська, революційних гвардійців і добровольців для найбільшого наступу в чотирилітній війні з Іраком. Іранські офіційні особи та західні дипломати говорять, що мільйонна армія стоїть на 750-милевому фронті з Іраком готова до „негайного наступу". Західні дипломати сподіваються, що наступ почнеться через кілька днів, і в ньому безпосередньо візьмуть участь понад 750,000 іранського війська.

В Торонто похоронили Б. Зорича

Торонто (В. В-га). — У понеділок, 12-го березня ц.р., тут, на 72-му році життя відійшов у вічність відомий суспільно-громадський діяч, довголітній член Організації Українських Націоналістів, активний член Українського Національного Об'єднання Канади та колишній головний радний і заступник головного предсідника Українського Народного Союзу і директор його Канадської канцелярії, Богдан Зорич. Не стало між живими колишнього революціонера і політичного в'язня польських і німецьких тюрем, якого Господь наділив непересічним голосом та талантом публічного промовця.

Богдан Зорич — відома постать української громади Канади і ЗСА. З приїздом до Канади в 1948 році він негайно включився в українське суспільно-громадське життя, почавши працю організатора Комітету Українців Канади, а пізніше організатора УНО. Багатолюдні панахиди, відправленні в похоронному заведенні Кардинала у середу і четвер, 14-го і 15-го березня, вказують чи не найкраще на популярність Покійного середу української громади Торонто.

Панахиди відправляв Владика Ізидор Борецький у сослуженні двох митратів, о. Петра Хомина й о. Івана Сиротинського, та чотирьох священиків. Біля труни Покійного почесну варту тримали ветерани ОУН з прапором УНО. В п'ятницю, 16-го березня, відбулися похоронні Богослуження у Свято-Миколаївській церкві, які відправляв знову ж таки Владика Ізидор із трьома священиками та одним дияконом. Владика Ізидор виголосив прощальне слово після поминальної Служби Божої. Велика церква була заповнена приятелями і друзями Покійного, серед яких була делеґація УНО з Монтреалю у складі д-ра Осипа Винницького, Івана Сербина та Івана Хохлача; з Вінніпеґу — мґра Івана Геврика (голови Контрольної Комісії УНС) та Юрка Гвоздулича, заступника голови централі КУК; з Америки прибув головний предсідник Українського Народного Союзу д-р Іван Флис та головний секретар Володимир Сохан. Біля домовини весь час була почесна варта з прапором.

Глибоко змістовну біографічну згадку виголосив о. митрат І. Сиротинський, молодший товариш Покійного з Перемиської української гімназії. Згідно з його словами, Покійний був дуже здібним і визначним учнем, ще з юнацьких років виявився щирим українським патріотом, членом ОУН, за що йому довелося покутувати у польських тюрмах та позбавленням громадянських прав на 5 років, так що він не міг закінчити середньої освіти нормальним порядком, і матуральні іспити він мусів складати як екстерніст в Кракові, які він здав на визначно. Пізніше він спробував також і відомого в Польщі концентраційного табору у Березі Картузькій, а за німецької окупації він був уже у смертній камері, опісля під постійним наглядом Ґестапо. Щоб позбутися небажаної 'опіки', Б. Зорич записався „добровольцем" до Української Дивізії „Галичина", але Ґестапо не допустило до того, відібрало від нього реєстраційні папери й посадило до тюрми. Так польські, як і німецькі тюрми підірвали його здоров'я, залишаючи слід на ціле життя.

Доля не була ласкава для Покійного Б. Зорича за молодих літ, не була ласкавою і в день його похорону. Похоронна валка, виїхавши з Свято-Миколаївської церкви, поїхала ще раз востаннє з його тлінними останками вулицею попри його хату, а опісля на цвин-

Закінчення на ст. 3.

МІС ДОМАГАЄТЬСЯ ДОКАЗІВ НА ОБВИНУВАЧЕННЯ

Вашінґтон. — Новонайменований президентом Роналдом Реґеном генеральний прокуратор Едвин Міс, який при переслуханні в Сенаті зустрівся з непередбаченими труднощами і закидами численних, зокрема демократичних членів Юридичної комісії про фінансові надужиття і протекціоналізм, домагається тепер назначення окремого прокуратора, який у стилі перевірки Вотерґейту перевірить цілу справу і кожний закид окремо. Міс вважає, що багато закидів є безпідставними, неправдивими, і образливими, а деякі прямо вимагають судового розгляду.

Діючий генеральний прокуратор Вілліям Френч Смит є готовий задовільнити бажання Міса і передати цю справу лаві федеральних суддів, які повинні визначити спеціяльного прокуратора.

На Капітолі вже почали говорити про осіб, які найбільше надаються на становище спеціяльного прокуратора. Першим було названо прізвище Ґриффина Белла, колишнього федерального судді, який був генеральним прокуратором за президентури Джиммі Картера.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вибрані народом — не слухають народу

Всупереч голосам і бажанням 80 відсотків населення ЗСА, що виявилися в наслідок опитувань, зокрема опитування Ґеллупа минулого літа, всупереч інтенсивним заходам Президента і його Уряду провести додаток до Конституції, який повернув би молитву в школи, так би мовити, „злеґалізувати" молитву у публічних школах цієї країни, що була заснована на іудейсько-християнських засадах; всупереч тому, що свобода слова й релігії ґарантована американською Конституцією, 44 законодавці, вибрані „з народу, через народ і для народу", зіґнорували бажання чотирьох п'ятих цього ж народу, і проголосували проти цього додатку до Конституції.

Промовляючи на 11-ій річній Конференції Консервативної політичної акції у Вашінґтоні 2-го березня ц. р., президент Роналд Реґен сказав: „Зберімося разом, горожани всіх віровизнань, щоб помолитися, маршувати і мобілізувати всі сили, що ми їх маємо, щоб Бога, який нас любить, привітати з поверненням в класні кімнати наших дітей... І якщо ми повернемо Бога і дисципліну в наші школи, то зможемо викинути з них наркотики та насильство". Та заклики його не вплинули на 28 демократів і 16 республіканців, які 22 роки після нещасливого рішення Верховного Суду про „видворення" молитви зі шкіл, тепер проголосували проти поправки про повернення молитви в публічні школи.

До 1962-63 років дітвора по школах молилася, молилася конституційно, бо, згідно з першою поправкою до Конституції, яку власне вживали ультраліберальні кола, щоб усунути молитву зі шкіл, „Конґрес не має права видавати законів на впровадження будь-якої релігії..." а далі, найважливіше — „чи заборону свобідно практикувати її" (релігію).

Прихильники версії „неконституційности молитви" і противники поправки про дозвіл добровільної (та ще й мовчазної!) молитви вибрали собі першу частину 1-ої поправки, зіґнорувавши або по-своєму інтерпретуючи заключну її частину. Поправку про леґальність молитви підтримували, між іншим, фундаментальні ортодоксальні жиди, деякі світські католицькі групи і, як згадано вже, 80 відсотків населення країни. Серед опонентів виділялися сильним спротивом Юнія американських горожанських свобід, більшість жидівських організацій, всякі цивільні католицькі групи та групи, репрезентовані Крайовою Радою Церков. Пропоненти поправки твердили, що забороною будь-яких проявів релігії по школах Верховний Суд в 1962-63 роках порушив заключну частину Першої поправки, яка, власне, ґарантує право „вільно практикувати" релігію.

Не можна не дивуватися тому, що з усіх проблем, що існували і існують у школах — загрожуючий стан наркоманії й алькоголізму (починаючи вже від 10 і 12-літніх), занепад моралі і дисципліни, застрашаюча кількість проникання у школи порнографії і неменш застрашаюча кількість завагітнень навіть малолітніх дівчат, не кажучи вже про те, що після закінчення середньої школи багато учнів не вміють писати і читати; про духову порожнечу, про збільшення самогубств серед малолітніх, отже, з усіх проблем наших законодавців, тих, що голосували проти повернення молитви у публічні школи, — так сильно стурбувала саме оця „проблема" — молитва.

Слово тепер за отими 80 відсотками населення, серед яких, без сумніву, і громадяни українського походження. І наші українські діти вчаться у великій кількості в публічних школах. Тож чи не слід і нам висловитися в цій справі, сказати нашу думку тим, кого ми вибрали, а в наступних виборах пильно стежити за кожним кандидатом, щоб вибирати тих людей, що будуть дбати і захищати духові вартості населення, а зокрема молодого покоління, щоб оформити його у повноцінних моральних людей, і голосувати за тих, що забезпечать цій країні правдиве моральне оновлення.

ТРИ ДЕМОКАТИЧНІ КАНДИДАТИ — Волтер Мондейл, сен. Ґері Гарт і проповідник Джессі Джексон виступлять на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес в середу, 28-го березня ц.р., напередодні передвиборів в нюйоркському стейті. Модератором дискусії між трьома кандидатами буде Ден Ратер, відомий тележурналіст і коментатор. Дискусію передаватиме Сі-Бі-Ес Нюз і Сі-Бі-Ес радіо від години 8-9-ої ввечері.

Іван Кедрин

ПРИМАТ РОЗУМУ У ПОЛІТИЦІ

(Рефлексії з приводу українсько-польської наукової конференції)

Другу з черги, заініційовану Науковим Товариством ім. Шевченка, наукову українсько-польську конференцію, яка відбулася у Ню Йорку 10-го березня 1984, треба схарактеризувати як цілком успішну. Адже на її початку було коло 140 осіб, треба було доставляти крісла на залі, доповідали шість визначних учених, фахівців історії й літератури України й Польщі, всі прихильники Прометеївської ідеї співпраці всіх поярмлених Росією народів, доповіді були на високому академічному ступені, панувала добра атмосфера. А коли комусь подобалася більше або менше та чи інша доповідь — це справа нормальна. Коли пригадати, як трудно зорганізувати таку імпрезу, щоб шістеро університетських професорів погодилися на свою активну участь і мали час на той сам день і годину, і коли звернути увагу, що, наприклад, з українського боку ні один доповідач не був з Ню Йорку, а всі троє прибули з деяких місцевостей — один із них з Канади, то немає причини ремствувати на недоліки.

Зате ця друга наукова українсько-польська конференція, спонзорована Науковим Товариством ім. Шевченка та Українською Вільною Академією Наук з активною участю учених з Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті (перша відбулася 2-го жовтня 1982 року) породжує деякі рефлексії. Коли перша така конференція відбулася в Українському Інституті Америки й господарями були українці, тепер конференція відбулася в Польському Науковому Інституті й господарями були поляки. Але присутніми були до добрих 60 відсотків українців і ледве чи 40 відсотків поляків. І після перерви, коли мала розпочатися виключно українська частина конференції — багато присутніх польських учасників не були цікавими послухати і пішли додому.

Пояснення, що українська реклама була краща, як польська, не дає достатньої і правильної відповіді. Насправді ще раз виявилося, що українська політична думка випередила польську і не тільки гурт учених істориків та інтелектуалів, але й ширші кола українського суспільства прийшли вже до переконання, що Шевченко казав правду: „Польща впала і нас завалила". В українській вільній громаді меншість становлять люди, які у відношенні до проблеми „Польща й Україна" підходять зі становища і ресантименту, з становища настроїв, які наросли в наслідок сторіч зрошеного кров'ю минулого. Польсько-українська війна 1918-19 і вся пізніша польська політика національної асиміляції з такими проявами, як військово-поліційна „пацифікація" у 1930 році, нищення українських церков, зламання всіх власних і міжнародних сяк-так прихильних українцям зобов'язань, врешті криваві польсько-українські розправи за Другої світової війни геть затемнили в пам'яті українців події українсько-польської співпраці в минулому. Забулися Гадяцький й Варшавський договори, забулася участь українського козацького війська в армії Яна Собєського у битві під Віднем, — залишилося недовір'я, нехіть, неґація. Але більшість українського вільного суспільства вже зрозуміла, що минуле належить до минулого, а майбутнє вимагає співпраці з усіма поярмленими імперією народами, а в першу чергу співпраці українців і поляків.

До такого висновку не дійшов ще загал польського суспільства. Зрозуміння правди, що без вільної України не буде вільної Польщі і що без вільної Польщі не буде вільної України — свідомість цієї правди обмежується по польській стороні все ще до розмірно невеликого гурту учених та інтелектуалів, які гуртуються ідейно довкола журналу „Культура". Такі польські історики, як покійний Галєцький, Зандич, Дзєвановський, Ґрос, Камінський, Ґромада, — все ще є тільки ученими-ревізіоністами польської політичної думки, яка знаходиться тільки у початковій стадії процесу перевірки свого становища супроти України й українців. Яскравим, наявним доказом такого твердження є становище духовенства. По українській стороні вся ієрархія всіх трьох українських Церков визнає принцип — потреби спільного з поляками фронту проти імперії. Зате польське духовенство у Польщі і в діяспорі все ще націоналістичне, просякле анахроністичним духом Сєнкевіча „Оґнєм і мєчем".

І тому по стороні поляків у Ню Йорку і його метрополітальній смузі нема того зацікавлення польсько-українською проблематикою, що по стороні українській. Завданням таких польсько-українських наукових конференцій є створення кращої атмосфери в українсько-польських відносинах. Завданням таких конференцій є поширити й спопуляризувати Прометеївську ідею співпраці всіх поярмлених імперією народів. Але це нелегка місія, коли проклін минулого створив грубу верству настроїв, які у широких верствах польського суспільства все ще бе-

Закінчення на ст. 3.

Олександер Домбровський

Гідна уваги публікація

Недавно появився в серії видань НТШ збірник праць надійного і талановитого, але передчасно скошеного невмолимою смертю в молодому віці (на 44-му році життя) історика, сл. п. д-ра Леоніда Соневицького, незвичайно активного члена УВАН і НТШ, одного тих наших науковців-ідеалістів, які плянували покликати до життя Українське історичне товариство — основну кузьню науково-дослідної праці в історичному секторі, де могла б розвиватися наша нова історична наука, як заборола і антидот до фальшування українського минулого й сучасного в дусі марксо-ленінської фікції та російського імперіялізму-шовінізму. Якраз покійний Леонід Соневицький брав також участь у дискусіях і підготовній праці до заснування Українського Історичного Товариства й видавання журналу „Українського Історика"; передчасний відхід у вічність, одначе, не дозволив йому включитися у ряди активних членів Українського Історичного Товариства та співробітників „Українського історика".

Збірник праць Л. Соневицького „Студії з історії України", праці історичнофілософічної секції, записки НТШ, том 202, Ню Йорк, 1982 311 ст.) містить майже всі його опубліковані в наукових журналах і неопубліковані студії і статті українською та англійською мовами. Згадані праці репрезентують головно дві основні ділянки, а саме, історію української Церкви XV - XVIII століття та політично-дипломатичну історію нашого століття з доби наших визвольних змагань в часі Першої світової війни. (Не враховуючи сюди матеріялу з Енциклопедії Українознавства). Поважну частину своїх студій присвятив Л. Соневицький проблематиці політичного статусу України в дипломатичних пертрактаціях і стосунках міжнародної політики часу Першої світової війни, коли на історичному овиді зарисовувалася нова політична карта Европи на звалищах Австро-Угорської монархії та царської імперії Романових. В тому аспекті Л. Соневицький, тоді ще молодої ґенерації, присвятив свою увагу питанням дальшої історичної долі Середньої і Східньої Европи, в центрі яких була українська справа.

З церковно-історичної тематики праць Л. Соневицького до речі буде згадати його цінну монографію „Український єпископат Перемиської і Холмської епархії XV-XVI ст." та праці англійською мовою про Буковину в дипломатичних пертрактаціях 1914 року і про українське питання та Празьку конференцію в 1919 році, також про Празьку мирну конференцію у зв'язку з українсько-польськими конфліктами в Галичині. Крім згаданих праць, треба згадати також опрацьовану ним синхроністично-хронологічну таблицю історії України, а також нарис історії Чортківщини у зв'язку з реґіональними дослідами при НТШ, статті про УВАН і його видавничу діяльність (зокрема „Аннали") та рецензії. Під кінець обговорюваного збірника поміщений Додаток з рецензією проф. О. Оглоблина на працю Л. Соневицького про єпископат Перемиської й Холмської епархії та інші матеріяли. Збірник починається передмовою директора Історично-філологічної секції НКШ, Володимира Кубійовича та вступною статтею історика-сеньйора, Олександра Оглблина про покійного та його науково-дослідчу діяльність.

Олександер Оглоблин причинився до появи згаданого збірника своєю працею над переглядом і впорядкованням матеріялів, а енерґійна мати сл. п. Л. Соневицького, відома громадська діячка і публіцистка Ольга Соневицька зібрала матеріяли і разом з наймолодшим сином Ростиславом видала друком цей збірник. Цим вона причинилася не лише до закріплення пам'яті покійного, але й зробила добру прислугу українській національній історії, бо майбутній дослідник наукової діяльности Л. Соневицького матиме зібрані у збірнику майже всі праці сл. п. Л. Соневицького для характеристики його наукової спадщини. Цей збірник повинен бути на полиці бібліотек і фахових істориків та любителів історії.

Я знав Леоніда Соневицького й дружив з ним, пишучи це коротке звідомлення для преси, скажу, що жаль по покійному обнявся з променем удоволення, що цією скромною згадкою причинюся до популярности збірника його праць, а тим самим до утривалення пам'яті про талановитого історика й мого друга.

Хай це буде скромна незабудка на могилі дорогого Леоніда від Українського Історичного Товариства й редакційної колеґії „Українського Історика".

Василь Витвицький

МУЗИКА І ПОЛІТИКА

I.

Погляди на суть і завдання політики бувають різні. На думку одних політика це — мистецтво можливого. Для інших — це просто мистецтво управління державою. Для ще інших політика, то передусім гра, чи пак боротьба за владу в державі. Так, чи інакше з першого погляду здається, що політика і музика це дві цілковито різні ділянки людських дій і що між ними немає ніякого взаємовідношення. Проте, коли приглянутись тому питанню ближче, стає видно, що воно не зовсім так.

В історії тільки одного оперного мистецтва можна знайти чимало прикладів співвідношення музики і політики. Коли з італійської сцени бриніли в одній з опер Джоакіно Россіні (1792-1868) голосні співи на словах: „Краще могила, ніж ворожий полон", або „Свою перемогу ворог святкуватиме лише на наших могилах" — то слухачі добре знали, що це були заклики до боротьби за об'єднання розділених італійських земель і за визволення їх від чужого панування. Не меншим джерелом патріотичного збудження в Італії були у свій час опери Джюзеппе Верді (1813-1901).

Пряме сполучення музичної діяльности з політичною чинністю бувало в минулому неодноразово. Іґнаци Падеревскі, визначний піяніст і композитор, став 1919 року першим прем'єром міністрів відродженої Польщі. Між музиками можна знайти чимало таких, що своєю працею, діяльністю і громадською поставою ставали у свому оточенні духовими провідниками. На Яна Сібеліюса (1865-1957) фінляндці споглядали, як на одного з своїх мистецько-громадських світочів. Його симфонічна поема „Фінляндія", виконана вперше 1900 року, давала вислів туги фінляндського народу за свободою. Коли 1941 року совєтські війська загрожували Фінляндії, Сібеліюс вислав був листа до Уряду Америки, в якому писав: „Тепер знову варварські орди зі Сходу нападають на нас з метою большевизації Европи".

На українському терені провідною постаттю, яка поєднувала музичну діяльність з культурно-громадською був Микола Лисенко. Взяти б у руки одну тільки книгу, в якій опубліковано його листування (Київ, 1964, сторін 533). Там знайшлися листи писані Лисенком чи не до всіх свідомих і діяльних в тому часі громадян в Україні сущих. До Михайла Драгоманова, Іллі Шрага, Пантелеймона Куліша, Ганни Барвінок, Івана Франка, Івана Нечуя-Левицького, Бориса Познанського, Івана Пулюя, Олександра Барвінського і багато-багато інших. Дбав за тісні зв'язки з Галичиною. „Не цурайтесь нас і наших листів. Пишімо один до одного. Хоч листом хай думки грають серед ворожого намовку" — писав до Анатоля Вахнянина (24 жовтня 1869 р.). Того самого дня у листі до Олександра Барвінського підкресляв: „Я тії думки, що нам, своїм *кревним людям*, однії матері дітям, не варт, не личить роз'їднатись, але скуплятися якнайміцніше".

Відомий з своєї ввічливости й великої уваги до людей, бував гострим на словах, коли йшло про справи національної ваги. У листі до діяльного в Полтаві видавця і власника книгарні Григорія Маркевича Лисенко докоряв полтавцям, що вони „позамикалися у своїх господах, позалазили на українську фортецю-піч і байдуже до всього на світі: аби мені, мовляв, тепло та спокійно було. „Раби, підніжки, грязь". „Може гостро я кажу, але жовч кипить од лукавства землячків, які все покидали, зреклись усього святого і пішли услід за розбишацьким режимом і кривословієм, приспособившись до пирога государственного і обческого" (28 січня 1910 р.).

Сто років тому Микола Лисенко знав те, чого не усвідомлюють деякі політичні діячі до сьогодні, а саме, що, маючи великого й захланного сусіда, всі народи, загрожені, мусять скуплятися і діяти спільно. Саме по цій дорозі й були нам влаштовані концерти в Петербурзі у 1875 році, у програмі яких були виконані твори і народні пісні різних слов'янських народів. У 1898 році в часі відкриття пам'ятника великому польському поетові Адамові Міцкевичеві у Варшаві, Лисенко постановив включити свій голос до звеличання поета. Тоді й постав його сольоспів на слова Міцкевича „Моя милованка".

Що гасло „мистецтво для мистецтва" було Лисенкові чуже, він не робив з цього таємниці. Варто пригадати тут його власні слова сказані під час концерту, що відбувався в Чернівцях на Буковині в травні 1904 року. Микола Лисенко був тоді почесним гостем чернівецької громади, він теж диригував виконанням своєї кантати „Б'ють пороги". Увечері під час бенкету в його честь, після численних привітів і славословій, композитор сказав про себе: „підбираючи музику до „Кобзаря" Шевченка, я нарочно вибирав такі твори, де взивається народ до боротьби..." І продовжував: „Коли дійсно мої композиції заохочують молодіж до боротьби за ліпшу будуччину всього нашого народу, то я вважаю своїм святим обов'язком працювати над цим і далі, і не бажаю собі ліпшої нагороди, як правдивого зрозуміння духу моїх композицій". (Р. Я. Пилипчук „М. В. Лисенко на Буковині" у збірнику „Микола Лисенко борець за народність і реалізм у мистецтві", Київ, 1965).

(Продовження буде)

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ, які присутні на стокгольмській конференції з европейської безпеки, говорять, що Совєтський Союз подає деякі сиґнали того, як можуть відновитися совєтсько-американські переговори про обмеження ядерного озброєння. Згідно з думкою одного дипломата, розмови з совєтськими представниками виявили „докази зв'язку" між совєтським зацікавленням проголосити заяву про невживання сили і відновленням переговорів про обмеження стратегічних запасів ядерних ракет та зменшення в Европі арсеналів ядерних ракет середнього засягу. Ці дві серії переговорів були перервані наприкінці минулого року.

Мирослав Прокоп

У 40-РІЧЧЯ УГВР

IV.

Коли, після закінчення I Великого Збору УГВР 15-го липня 1944 року, Президія УГВР, Головне Командування УПА і Провід ОУН висилали своїх представників на Захід для ведення інформативних акцій про визвольну боротьбу та для здобуття для неї моральної і політичної допомоги стороннього світу, Роман Шухевич, який тоді посідав керівні пости у всіх трьох формаціях і був вирішальною постаттю організованого революційно-визвольного руху, висловив погляд, що в умовах большевицької дійсности наш рух зможе втриматися приблизно два роки. Шухевич за своєю вдачею оптиміст, але й людина, яка стояла двома ногами на землі і реально оцінювала сили власні і сили ворога, — цим разом помилився. Він не доцінив небуденної вітальности, динаміки і сили та жертвенности підчинених йому кадрів і, звичайно, своїх особистих даних і даних своїх найближчих співробітників розплянувати таку стратегію і тактику, яка вможливила йому керувати політичною і збройною боротьбою аж до 5-го березня 1950 року, коли він загинув у бою з відділом НКВД. Зрештою і після його смерти ця боротьба продовжувалася ще принаймні три роки.

Сьогодні на Заході існує тільки невелика частина документів очоленої УГВР організованої боротьби нашого народу, а з цього тільки частина доведена до ширшого відома українською та чужими мовами. Найповнішу спробу заповнити існуючу прогалину документації цієї боротьби роблять колишні вояки УПА. Від 1976 року появляються з Торонто, в Канаді, збірники „Літопис Української Повстанської Армії" під редакцією Євгена Штендери і Петра Потічного. Видавничий комітет „Літопису" складається з представників Об'єднання колишніх вояків УПА в ЗСА і Канаді та Товариства колишніх вояків УПА ім. ген. Тараса Чупринки в ЗСА і Канаді. Дві книги „Літопису" (том 8 і 9, разом 854 сторінок) мають назву „Українська Головна Визвольна Рада. Документи, публікації, матеріяли". Вони охоплюють тільки частину документації про УГВР і як досі тільки за роки 1944-1948, а два наступні томи є в підготові до друку. А втім, останні документи УГВР походять з 1951 року. Документи дають уявлення про методи і розміри терористичних акцій большевиків та українську самооборону і про діяльність УГВР.

Якщо йдеться про політику московських комуністів, то треба пригадати, що боротьба УГВР та всього організованого підпільного і повстанського руху велася у час найбільшого тріюмфу Москви, себто її перемоги над німецькими нацистами і поширення її імперії далеко поза довоєнні кордони. Є серйозні підстави думати, що, маючи за собою такі перемоги, володарі імперії не сподівалися зустріти серйозний опір зі сторони українського народу, а якщо й сподівалися, то надіялися розправитися з ним на протязі короткого часу. Тільки так можна пояснити перші їхні намагання в 1944 і 1945 роках знищити підпілля і повстанський рух великими з'єднаннями військ НКВД і червоної армії (наприклад, біля 30 тисяч війська брало участь у триденному бою з УПА під Гурбами на Крем'янеччині в квітні 1944 року), публічними зверненнями до підпільників і повстанців, та іншими засобами психологічної війни. Коли спроба такого масового погрому не дала результату, розпрацьовано ширший, розрахований на довшу мету плян наступу, а зокрема бльокади сіл і цілих районів, тероризування населення за допомогу підпіллю, вивози, тортури, публічні розстріли, поширювання затруєних ліків і венеричних недуг та подібне. Чи не найвимовніше свідчення про методи большевиків дають бльокади.

У статті „Терор енкаведівських ґарнізонів", що була надрукована в офіціозі УГВР в Україні „Самостійність" ч. 1 за 1946 рік і передрукована у згаданому вже „Літописі УПА" т. 9, стор. 271-273 читаємо про бльокади західньо-українських областей між іншим таке:

„10-20.1. 1946 р. в усіх селах західніх областей України закватирували постійні енкаведівські військові ґарнізони. На кожне село пересічно припало 25-100 бійців, на район 2.000-5.000... У всіх районах отворено окремі оперативні відділи НКВД силою 100-300 чоловіка кожен, що безперервно партизанським способом оперували на терені, а передусім в лісах... Кам'янець-Подільська область — великі і сильні ґарнізони заблькували всі села вздовж Збруча... В такий спосіб цілковито заблоковані області Станиславівська, Дрогобицька, Тернопільська, Рівенська, Волинська, Чернівецька, а дещо й Закарпатська... Зимова бльокада — це суцільна безконечна облава з величезними масовими арештами, найдикішими знущаннями, биттям, масовими розстрілами".

Помилково було б думати, що такий масовий терор над населенням був спровокований підпільною і повстанською боротьбою ОУН і УПА, як це згодом намагалася представити большевицька пропаґанда, і що інколи наївно повторяли також деякі українці. Черговість тут була інша: окупуючи вдруге українські землі, московські шовіністи заздалегідь заплянували політику народовбивства на всій Україні, не тільки в західніх областях. Свідченням цього є жорстока розправа Москви з українцями, які залишилися під німецькою окупацією, з тими кого німці вивезли на невільничі роботи до Німеччини і які в добрій вірі поверталися на батьківщину після війни, насильна мобілізація в армію і кидання на першу лінію фронту під німецькі скоростріли українських мужчин і навіть підлітків, без потрібної підготови, а вслід за цим вже влітку 1946 року, масові репресії на леґальні вияви українського життя в УССР, напади на діячів культури, передусім істориків, літературознавців за „національну обмеженість" за вияви „українського буржуазного націоналізму".

Цей зухвалий терор, це залякування української інтеліґенції і репресії проти неї мали місце зокрема в 1947 році, коли на Україні появився хоча, правда, на короткий час в характері першого секретаря ЦК КП України Лазар Каганович, і продовжувався також після його відходу. Ці репресії, подібно як вивози в концтабори СССР „остів" з Німеччини не були пов'язані з діями УГВР, ОУН чи УПА, але випливали з єхидного пляну Москви приборкати Україну за її бажання бути собою.

Про цю політику знущання над українським народом говориться у „Зверненні УГВР, що має назву „До українського народу під московсько-большевицькою

(Продовження на ст. 4)

ФУНДАЦІЯ ОМЕЛЯНА і ТЕТЯНИ АНТОНОВИЧІВ
запрошує Громадськість на

УРОЧИСТЕ ВРУЧЕННЯ
літературної нагороди Антоновичів

ЕММІ АНДІЄВСЬКІЙ
за її роман „Роман про людське призначення"
і наукової нагороди

ЛІНДІ ҐОРДОН
за її монографію "Cossack Rebellions: Social Turmoil in the sixteenth Century **Ukraine**".

Вручення відбудеться

в суботу, 31-го березня 1984 р., о 4-ій год. по пол.
в залі Українського Інституту Америки
2 Схід 79-та вул., Ню Йорк, Н. Й.
Особистих запрошень Фундація не розсилає.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

Патріярхальне свято в Озон Парку

Неділя, 19-го лютого ц.р., надовго залишиться в пам'яті громадян Озон Парку. Громада відзначила 92-річчя Блаженнішого Патріярха Йосифа, а рівночасно і 21-річчя перебування його на волі поміж своєю паствою, розсіяною по цілому світі. 92 роки (по відбутій 18-річній каторзі в льодовому Сибірі) це не абиякий час, і лише Божа воля доконала, що ми вже 21 рік втішаємося опікою Блаженнішого досьогодні і надією, що відсвяткуємо з ним ще й 1000-ліття християнства, відзначення якого він започаткував.

Благодарственну Літургію в намірені Ювілята відправив наш парох о. крилошанин Л. Мудрий, яку закінчено многолітствієм для дорого Ювілята. Після Служби Божої заходом місцевого Патріярхального відділу відбулась сяточна академія в честь Ювілята.

Місцевий хор під орудою проф. Т. Білостоцького проспівав дві пісні: „Як сильний славний" Д. Бортнянського та „Молитву за Патріярха" І. Недільського.

Академію відкрив заступник голови Товариства М. Білейчук, який привітав о. Мудрого та його матір п-і Мудру, представників місцевих організацій та всіх присутніх, що прийшли віддати шану тому, який так довго терпів за нашу Церкву і батьківщину, а тепер вже 21 рік працює для них, не зважаючи на своє здоров'я та літа. Він пригадав зібраним той пам'тний 1963 рік, коли Блженніший появився серед нас, як вигнанець проти своєї волі з рідних сторін, та що він зробив для нас і нашої Церкви за 21 рік. Молитву за Патріярха деклямувала Зоряна і Софія Крупки, „Привіт Патріярхові" виголосила відома нашій громаді В. Палчинська.

Головною точкою програми була доповідь про життя і діяльність Патріярха Йосифа, яку виголосив голова місцевого Відділу Товариства Патріярхат Роман Крупка. Його доповідь була коротка, добре опрацьована і виголошена. Доповідач докладно опрацював часи Блаженнішого, як ректора львівської теології, та як найбільш довіреного співпрацівника Блаженнішого Митрополита Андрея; опісля - як його наслідника на львівському престолі. Почерез тернистий шлях в'язня совєтських концтаборів, чудесного звільнення та прибуття у вільний світ, де він, хоч і знесилений міг посвятитися для Церкви і свого стада, розсіяного по цілому світі. Його праця протягом 21 року у Римі дала дуже обильні плоди. Його виступ перед зібраними отцями на Другому Ватиканському Соборі в обороні нашої Церкви був такий переконливий, що це вперше його вітали довготривалими оплесками та повстанням з місць. І тут він вперше виступив з домаганням признати нашій Церкві належний їй патріярхат. Історія нашої Церкви запише Блаженнішого Патріярха золотими буквами в своїх аналах. Він є гідним наслідником князя нашої Церкви Блаженнішого Митрополита Андрея, - сказав доповідач, закінчуючи свою доповідь, наш народ відзначуючи 92-річчя нашого дорогого Патріярха, і наша Церква прямують в майбутність з його духу печаттю. Поезію власного монтажу „Наш Патріярх" гарно продеклямувала М. Вітенко.

Програму закінчив церковний хор піснею Р. Купчинського „Боже, вислухай", до якої долучились усі присутні. Залю гарно прибрав відповідно до події господарський референт М. Новосад.

В.З.

ЗАКЛИК ЗУАДК

Традиційним звичаєм з нагоди Світлого Празника Христового Воскресення Екзекутива Злученого Українського Американського Комітету (ЗУАДК) звертається до української громади у ЗСА за пожертвами на допомогу потребуючим братам і сестрам в Україні й у вільному світі.

На нашу допомогу ждуть українці в Польщі, Чехо-Словаччині, Мадярщині, Румунії і Югославії, у Південній Америці, нові втікачі з СССР і сателітних країн у переселенчих таборах Західньої Европи та немічні старці, каліки й недужі. Всі вони сподіваються, що ми допоможемо їм пережити цей критичний період у їхньому житті й діждатися кращої долі.

ЗУАДК за час свого 40-річного існування завсіди поспішав з матеріяльною і моральною допомогою потребуючим українцям без різниці релігійних переконань і територіяльного походження — згадати б тільки переселення 70,000 наших земляків до Америки після Другої світової війни, або допомогу українцям по землетрусі в Югославії й останньо — нашим втікачам з Польщі.

В минулому році навістила Бразилію велика господарська катастрофа. Нагальна повінь залила безліч українських осель, знищила засіви, зруйнувала хати й домашнє устаткування, а наших братів і сестер довела до крайньої нужди.

Не можемо дозволити, щоб у вільному світі українці не з власної вини не мали даху над головою, вдягалися у подертий одяг, ходили босоніж і голодували. Не можемо спокійно глядіти на те, що наша молодь через недостачу грошей не ходить до шкіл, а з недоживлення хворіє.

Тамошні українці потребують великої допомоги від усіх наших харитативних організацій, а перш за все від ЗУАДК-у як найбільшої української допомогової установи у світі, яка вже вислала жертвам повені багато пачок з одягом і кілька тисяч долярів.

Стихійне нещастя в Бразилії перевищує фінансові спроможності ЗУАДК-у, і тому Екзекутива звертається з палким закликом до жертвенного й патріотичного українського громадянства, щоб воно негайно поспішило з щедрими і масовими пожертвами для потерпілих від повені наших братів і сестер.

Пам'ятаймо, що навіть і найменша лепта — це допомога ближньому, допомога братові та українській дитині у крайній потребі.

Тож у почутті відповідальности за дальшу долю наших поселенців у Бразилії складаймо щедрі пожертви на „писанку для ЗАУДК-у", яка цього року вцілості призначена для потерпілих від повені українців у Бразилії.

За Екзекутиву ЗУАДКомітету:

д-р Олександер Білик — голова
проф. Олександер Татомир — секретар

В Торонто...

Закінчення зі ст. 1.

тар Парkловн. І саме в тому часі звіялася несамовита сніжна заверюха, яка й недозволила перевести традиційного похоронного церемоніялу над могилою Покійного. З уваги на те на цвинтарі було виголошене тільки одне, та й то значно скорочене слово Леоніда Філя від Проводу Українських Націоналістів. Всі інші промови відложено на тризну.

На тризні, в залі Свято-Миколаївської Церкви, господарем був Л. Філь, а з прощальним словом виступали: о. Остапович; після нього головний предсідник УНС д-р І. Флис, який між іншим заявив, що Б. Зорич, це „найвидатніший і найбільш заслужений союзовець і громадський діяч на канадській землі .

Ще останньої суботи, — говорив він, — ми зустрілися на Зборах Округи, дружньо поговорили ... Покійний, хоч сам хворів, побажав мені, як завжди, доброго здоров'я й найкращих успіхів у праці". А звертаючись до дружини Ярослави Зорич й цілої родини Покійного, д-р Флис підкреслив: „Ваша втрата мужа і батька є теж втратою для нас усіх, ми втратили нашого улюбленого співпрацівника і друга, якого будемо пам'ятати за його великі заслуги для Українського Народного Союзу й цілої української громади".

Д-р Флис тут не перебільшував, бо Покійний, перебравши в 1955 році посаду секретаря 432-го Відділу УНС, розбудував його на найбільший відділ у Канаді. За його заслуги для УНС в 1962 році його вибрано на головного радного, вслід за тим назначено його директором Канадської канцелярії УНС, а 26-та Конвенція обрала його заступником головного предсідника УНС.

Зворушливе прощальне слово виголосив краянин Покійного Семен Кривяк, який підкреслив діяльність Б. Зорича як секретаря Товариства „Просвіта" у Мостиськах, а головно як революціонера-підпільника.

Крім згаданих, Покійного прощали ще мґр І. Геврик, голова Головної Контрольної Комісії УНС; Стефанія Савчук, почесна голова СФУЖО і Центральної Управи ОУК; Іван Шлапак, предсідник 432-го Відділу УНС; Юрій Гвоздулич від централі Комітету Українців Канади; Василь Дідюк, головний радний УНС; Роман Ломаґа від Патріярхального Т-ва; Василь Веригa від Президії УНО Канади, та пані Дзядик розповіла про один фрагмент з революційної діяльности Покійного. Останньою промовляла Осипа Максимів. На кінець Ярослава Зорич подякувала усім за висловлені співчуття та за численну участь у похоронах.

У СОРОК П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
сл. п.
ЗЕНОНА КОССАКА

одного із членів Екзекутиви ОУН, який по закінченні героїчного бою Карпатських Січовиків із переважаючою силою мадярської армії був схоплений і розстріляний мадярськими гонведами у Карпатській Україні у березні 1939 р. —

складаємо 200.00 дол. на ПАТРІЯРХАТ.
Сестра — ОЛЕНА ГЕВКО
Брат — інж. БОГДАН КОССАК

Громага Ню Йорку привітала Патріярха Йосифа у його 92-ліття

Ню Йорк (М.Г.) — Заходами Українського Патріярхального Товариства Відділу в Ню Йорку 19-го лютого ц.р. в Українському Народному Домі відбулись святочні сходини для відзначення 92-ліття народження Патріяха Йосифа. На замовлення управи Відділу Патріярхального Т-ва, у церкві св. Юра в 12-ій год., дня у намірені Патріярха Йосифа була відправлена Служба Божа. До речі, слід відмітити, що під час всіх Служб Божих у цю неділю у церкві св. Юра під час проповідей були теплі згадки, присвячені Патріярхові Йосифові. Правда, слово патріярх , як гідність Блаженнішого Йосифа ще дотепер не вживається у церкві св. Юра.

Святочні сходини відбулись після Служби Божої о год. 1:30. Розпочато їх господньою молитвою „Отче наш". Наталка Соневицька привітала численно зібраних мирян, які прибули, щоб скласти доземний поклін своєму Главі й Батькові Української Церкви, та подала програму святочних сходин. Вдумливо та дбайливо опрацьоване коротке слово, присвячене 92-літтю Патріярха Йосифа, виголосив Микола Галів. Він підкреслив що, є чимало людей, які доживають до великого патріяршого віку, але відходять, не залишаючи сліду по собі. Але цього не можна сказати про нашого Солекізанта Патріяха Йосифа, бо його життя — це історія Української Церкви. Слід мати на увазі, що Патріярх є прикрасою не тільки для Української, але й Вселенської Католицької Церкви. Своєю непохитною і подиву гідною поставою він поставив на високий щабель українського ієрарха. Папа Іван XXIII, проходячи з кардиналами у ватиканському городі на одній з алей, побачив Блаженнішого Йосифа і сказав до кардиналів: „Це наша зоря зі сходу..." А з приводу надання Блаженнішому кардинальської гідности Папа Павло VI сказав такі знаменні слова: „Вивищенням до кардинальської гідности українського Митрополита ми бажали засвідчити перед всією Церквою і перед цілим світом, що його терпіння, непохитність у визнанні Христової віри, його героїзм є неоціненим скарбом цілої Вселенської Церкви і належить до всіх віків. І хочу вам виявити, що вивищенням вашого великого Митрополита до кардинальської гідности я бажав дати вам, українцям, високого виразника вашої єдности, встановити сильний центр для вашого релігійного й національно-громадського життя." Промовець відмітив багато неоцінимих здобутків і творчих надбань Патріярха Йосифа. Нагадав його неповторний виступ на Вселенському Соборі Ватиканському II, на якому він висунув ідею створення патріярхату. Італійське телебачення, інформуючи про цей виступ Блаженнішого Йосифа, вже тоді у 1963 році, назвало його „українським патріярхом". Звільнення Блаженнішого Йосифа на волю слід назвати ренесансом Української Церкви.

Стефа Назаркевич-Юзенів, студентка Школи Мистецького слова Лідії Крушельницької, успішно продеклямувала монтаж віршованої творчости Уляни Кравченко. Вірші були змістово і тематично добре підібрані, а С. Юзенів виконала їх з глибоким почуттям і експресією, за що присутні нагородили її щирими оплесками.

У другій частині програми мґр Володимир Грицин висвітлив свої прозірки. Це був своєрідний монтаж у прозірках з першої візитації Патріярха Йосифа у 1969 р. до Канади і ЗСА. Присутні пригадали собі багаточисленні здвиги українських мирян у Канаді, а після цього в ЗСА. Це були хвилини піднесення і радости, які не забуваються. Святочні сходини закінчено многолітствієм і молитвою, а господарі подякували виконавцям програми і всім учасникам.

Примат...

Закінчення зі ст. 2.

руть верх над диктатом розуму.

Тому такі наукові конференції українських і польських вчених і дослідників, які відбулися вже в Гамілтоні в Канаді заходами українського професора Петра Потічного і в Мюнхені в Українському Вільному Університеті і тепер відбуваються в Ню Йорку — це насправді виконування заповіту Франка, що „лупати скалу", лупати тверду скелю нерозуміння суті проблеми, яку розв'язати можна тільки почерез залишення минулого історикам і дослідникам та зайнятися сучасністю і майбутністю обох народів. У тому часі, коли загальні збори компартії України та навіть Спілка українських письменників в УССР відбуваються російською мовою, і в тому часі, коли у Польщі уряд Ярузельського забороняє тримати на стінах у шкільних клясах хрести — треба приспішити хід політичної думки застряглої в чуттєвих анахронізмах. І тому треба продовжувати такі наукові конференції — цього бажають собі і польські учені. Другорядною справою є форма таких імпрез — чи це мають бути й надалі доповіді окремих фахівців проблеми Польщі і України, чи форма панелів, чи дискусійні вечори — все одно це має бути переламлювання примату настроїв у політиці та ставлення на педесталь розум, як єдиний чинник, який має керувати політикою. У нашому випадку — такою політикою, яка довела до відзискання ні від кого незалежної суверенної держави — що можливе тільки на базі ідеї визвольного прометеїзму.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ в НЮ ЙОРКУ
136 Друга Авеню — ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ

П'ятниця, 30-го березня 1984 р., 7-ма год. веч.

„ВЕЧІР ПІСНІ і ГУМОРУ"

УЧАСТЬ БЕРУТЬ АКТОРИ:

ВАЛЯ КАЛИН, ІВАНКА КОНОНІВ ...... Ліричні і романтичні пісні
СТЕПАН МАГМЕТ .... Сатира
Б. БАЗАЛЯ .... Акомпаньямент

УКРАЇНСЬКО-ЄВРЕЙСЬКЕ ТОВАРИСТВО
повідомляє, що
у вівторок, 3-го квітня 1984 р., о год. 6:30 веч.
відбудеться
в Ню Йорку, в залі ч. 23 Народного Дому, 140 2-га Аве.
ДОПОВІДЬ на тему:
ДОПОМОГА УКРАЇНЦІВ ЄВРЕЯМ ПІД ЧАС ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ
яку виголосить **ЯКІВ СУСЛЕНСЬКИЙ з Єрусалиму,**
голова Українсько-Єврейського Т-ва в Ізраїлі

Управа Іллинойського Відділу Українського Лікарського Товариства Північної Америки
ділиться сумною вісткою з Членством, що 17-го лютого 1984 р. померла

бл. п. д-р мед.
МАРІЯ ЯРОСЛАВА зі СМІГЕЛЬСЬКИХ ЯРОСЕВИЧ
довголітня членка Відділу Іллиной.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибитим Мужеві і Родині Покійної висловлює глибоке співчуття

Управа Відділу Іллиной УЛТПА

Ділимося сумною вісткою, що 17-го берзня 1984 р., ненадійно, упокоївся в Бозі, наш Незабутній Побратим-Дивізійник і Член Станиці Нюарк, Н. Дж.

бл. п.
Ярослав Мартинюк
уродженець Косова, Україна.

Горем прибитій дружині Марійці, дітям Неоніді, Зореславові і Лярисі з мужем Ярополком Гладким, ми дивізійники — члени Станиці Нюарк, складаємо найглибші співчуття. Хай буде між нами Вічна Пам'ять про Ярка, а земля Американська буде Йому легкою.

Станиця Нюарк, І. Дивізії УНА

Український Народний Дім і Відділ ООЧСУ ч. 16 в Байоні, Н. Дж.
із сумом повідомляють, що 20-го березня 1984 р., на 74-му році трудолюбивого життя, по важкій недузі, упокоївся в Бозі у Фініксі, Арізона

сл. п.
ІВАН ВАНЬКО
активний член згаданих організацій.

ПОХОРОН в понеділок, 26-го березня 1984 р. з церкви Успення Пресв. Богородиці, Байон, Н. Дж. на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Родині Покійного наші глибокі співчуття.

Членство і Управи Народного Дому і ООЧСУ

У 40-річчя...

(Продовження зі стор. 2)

окупацією". Дата Звернення — „листопад 1946" і воно надруковане у згадуваному вже випуску офіціозу УГВР „Самостійність". Там м. ін. читаємо:

„Три роки тому, у слід за відступаючими гітлерівськими окупантами, вдерлися на українські землі найлютіші вороги українського народу московсько-большевицькі імперіялісти... Міліони чоловіків українців пігнано на передові лінії воєнних фронтів. Більш ніж половина з них там загинула... Сотні тисяч українців, старих чоловіків, жінок заарештовано, засуджено до багаторічного ув'язнення, вивезено на каторжні роботи на Сибір. Сотні тисяч українців побито, часто смертельно, багато по-бандитськи замордовано. Знищено Українську Православну Автокефальну Церкву й Українську Греко-Католицьку Церкву, заарештовано єпископів і духовенство. Конфіскують, знищують, грабують майно української громади. Внаслідок економічного грабунку українського села, на Україні вибух новий голод..." („Літопис..." т. 9, стор. 135-136).

Те, як такій політиці окупантів протиставлялася УГВР і весь організований український підпільний і повстанський рух — з'ясуємо в останньому розділі цього нарису.

У В-ві „Смолоскип"...

Закінчення зі ст. 1.

самогубства П. Любченка), „Націонал-фашистська організація України", „Зловісна постать сталініяди" (політичний портрет М.С. Хрущова), „Криваві роки" (до історії голоду і терору в Україні), „Карпатська Україна в грі Сталін-Гітлер" та інші.

У передмові до книги пишеться:

„У книзі цій зібрано деякі статті Григорія Костюка, що їх писано на суспільно-культурні та політичні теми. В різні часи, з нагоди різних суспільних і політичних подій у світі йому доводилось забирати слово. Серед цього втручання в поточну політичну проблематику появлялися, звичайно, статті різного рівня і значення. Одні, що відходили в минуле з тим днем, який викликав їх до життя, і другі, що своєю настановою і документацією мали ширший засяг і виходили далеко поза межі щоденних скороминущих проблем. До цих останніх належать статті, що акцентували увагу на малодосліджених, нез'ясованих, а то й іґнорованих ще питаннях. Їх йому доводилося ставити в науково-популярному пляні, старанно удокументовуючи багатьма джерелами. Це такі, як „Таємниця смерти академіка М.С. Грушевського" „Падіння П. Постишева", „До 20-річчя пакту Молотов-Ріббентроп", „Карпатська Україна в грі Сталін-Гітлер" тощо. До цієї ж групи належать публіцистичні статті, які ставили на роздум читачів такі питання, що своєю актуальністю не втратили значення й по сьогодні. Це статті про терор і голод в Україні 30-их років, про національну політику, про слав'янофільську політику Москви і т.п. Статті такого рівня й характеру вибрано і також представлено в цій збірці".

Книжку Г. Костюка „На маґістралях доби" можна буде придбати в українських книгарнях. Замовлення слати теж на адресу: „SMOLOSKYP", P.O.Box 561, Ellcott City, Md. 21043.

У четверту річницю УОКЦентру

(Я.К.) Не зважаючи на доволі непривітну погоду, святково прибрана велика заля Українського Освітньо-Культурного Центру у Філядельфії в суботу, 25-го лютого ц.р., була вщерть виповнена добірною публікою, серед якої були старші віком, середні та молодші, словом три покоління.

Бенкет із мистецькою програмою з нагоди четвертої річниці УОКЦентру попередив коктейль, що відбувся в 6-ій год. вечора у конференційній залі т. зв. червоній. Відповідна декорація залі та її оригінальне освітлення (свічники) викликали приємний настрій, що його ще більше підсилила молода піяністка Нуся Мельник-Аллен виконанням танкових, сантиментальних мелодій.

Після переходу до великої залі почався бенкет, який відкрив голова Центру д-р Олександер Черник. У короткому слові він підкреслив важливість існування Центру, головним чином для нашої молоді, поставивши акцент на самозбереження і закріплення національної ідентичности, завдання, які УОКЦентр ставить на перших плян. Парох церкви св. архистратига Михаїла о. митрат Зенон Злочовський перевів молитву.

Саме починався бенкет, як на залі появився сенатор Ракс із своєю дружиною. Під кінець бенкету, запрошений до слова сенатор висловив свою радість з приводу того, що знаходиться серед української громади. Сенатор Ракс, захоплений зразковим проводом Центру, обіцяв допомагати у всіх його потребах. Він сказав, що велика українська громада принесла зі собою спадщину, якою ЗСА можуть гордитися. За слова признання нашій спільноті *присутні нагородили промовця* рясними оплесками.

Потім з коротким словом виступив д-р О. Черник, який сказав, що вже в короткому часі здійсниться мрія філядельфійської метрополії — великий модерний об'єкт УОКЦентру буде сплачений. Д-р Черник, до речі, дуже скромна людина, сказав, що в цьому випадку він не є жадним героєм, тільки відчуває потребу служити українській громаді, головним чином, маючи на увазі нашу дітвору і молодь. Закінчуючи він висловив вдячність багатьом особам за працю в різній формі, як також за моральну та матеріяльну підтримку. Д-р Черник вручив синові Олександра Воскобійника Юрієві лист з подякою за уфундовання для потреб Центру автобуса. Учасники бенкету висловили свою вдячність щедрому жертводавцеві невгамованими оплесками. Це справді княжий дар.

Відтак адв. Данило Максим'юк, який є близьким співробітником і правним дорадником УОКЦентру, висловив велику пошану і признання Дирекції Центру за дотеперішні осяги. Крім цього, він заявив, що хоч він не володіє як слід українською мовою, а лише розуміє її, почувається українським патріотом і гордий за свою національну приналежність.

Після того Христина Кульчицька, як голова збіркової акції, запропонувала зорганізувати клюб меценатів, які відповідно до чисельности клюбу вплачували б задекляровану суму впродовж трьох років для дальшої розбудови і ведення Центру. Шкода, що не роздано декляpацій під час бенкету.

На закінчення відбулася мистецька програма. Першою точкою було сольо на фортепіяні Лариси Крупи. Вона виконала музичні твори Равеля і Ліста. Після неї виступила відома співачка Марта Кокольська-Мусійчук, яка виконала арію Анни з опери „Анна Ярославна" А. Рудницького й арію Оксани з опери „Гайдамаки" Ю. Мейтуса та пісню „Із сліз моїх" Д. Січинського. Знаменитою акомпаньяторкою була Роксоляна Гарасимович.

Рівень виконуваних точок програми під мистецьким поглядом був високий, та чи, бува, репертуар як на такій імпрезі не був заповажний. На нашу думку, деякі точки можна було переплести більш розваговим репертуаром. Друга заввага — мистецька програма, тимбільше, що вона звичайно коротка, повинна відбуватися перед бенкетом, бо після бенкету як виконавці, так і авдиторія перевтомлені, тому на цьому терплять мистецька подача та відбір сценічної продукції.

Слід також згадати, що інж. Зенон Мазуркевич і адв. Данило Максим'юк виявили себе, добрими майстрами церемонії.

Окреме признання належить усім членам бенкетового комітету за влаштування цієї небуденної імпрези.

Висліди харитативної діяльности УЗХ у Чикаґо

У своїй організаційній мережі 12-ий Відділ Українського Золотого Хреста в Чикаґо займає одне з передових місць. Його діяльність не тільки відома Централі, чи місцевому громадянству, але також далеко поза межами Америки, наприклад у таких країнах як Польща, Юґославія, Західня Німеччина, а також в Арґентині, Венесуели і Бразилії.

Ці міжнародні контакти завдячує УЗХ в Чикаґо тільки своїй харитативній допомоговій діяльности для наших земляків у потребі, розсіяних по різних закутках світу. І ця поміч вбогому братові у потребі творить основу діяльности цієї організації, яка згуртувала в своїх рядах працьовитих і жертвенних громадян.

Членки 12-го Відділу УЗХ постійно дбають про те, щоб при кожній нагоді зібрати вже дещо поношену, але ще в доброму стані і вигляді одежу, і кілька разів у році вони збираються в своїй домівці, складають цю одежу, сортують, порядкують, пакують і поштою відсилають на місця призначення. Перший раз цього року ми звернулись по радіо до української громади Чикаґо принести вживану одежу і в той спосіб причинитися до нашої допомогової акції.

За успішну співпрацю дякуємо.

А ось короткий перелік виконаної праці у цій акції за останнього півроку: 18-го червня 1983 року ми вислали 27 великих пачок з одягом, а в кожній пачці була, крім одежі, банка товщу (смалець) і шинка. Поштова оплата виносила 553 дол. 31-го жовтня минулого року вислано 18 пачок, з них чотири до Польщі і 14 до Бразилії. Кошти висилки 470 дол. 10-го грудня — 12 харчових пачок до Польщі, оплата 120 дол. В 1984 році перші пачки вислали в лютому: 24-го до Бразилії, дві до Арґентини, дві до Юґославії, 15 до Польщі, разом 42, а кошти висилки становили 946 дол. Всі пачки возить на пошту безкоштовно Ірена Клиш, власниця подорожного бюра. „Норт Вестерн Травел Бюро".

Крім пачок, УЗХ в Чикаґо висилає теж вбогим студентам грошові допомоги для їхніх студій. І так, 28-го січня ми вислали чотири стипендії по 100 дол. кожна до Бразилії і одну стодоларову до Польщі. Такі грошові допомоги висилаємо кожного року з нагоди свят Різдва чи Великодня.

І ще кілька слів про фонди: роздобуваємо їх передовсім щорічною колядою по хатах. Цього року коляда принесла 3,500 дол. Крім того, роздобуваємо гроші також невеликими прибутками з мистецьких вистав, чи традиційного вже в Чикаґо „оселедця".

В цьому році 8-го квітня відбудеться наш „оселедець", на який запрошуємо все наше громадянство.

Найкраща нагорода за всі наші труди — це листи подяки від тих, що їм допомагаємо. Вони надихані любов'ю і теплом і зігрівають нас до дальшої діяльности.

О.С.

Український вечір у будинку Парляменту в Оттаві

Український вечір влаштував відділ КУК столичного міста, для відзначення подій і вшанування пам'яті тих, що проголосили самостійність і соборність України в 1918 і 1919 роках.

22-го січня, як і кожного року, на міській ратуші був вивішений український прапор.

У п'ятницю, 27-го січня, у Конфедераційній залі парляментського будинку відбувся бенкет, який спонзорував Комітет сенаторів, який очолював сен. Павло Юзик. Молитву сказав о. Шевчук, настоятель української католицької церкви в Оттаві.

Господарем був голова місцевого відділу КУК Борис Сірський. Він привітав настоятелів українських церков, сенаторів, послів федерального парляменту, президента Світового Конґресу Вільних Українців д-ра Петра Саварина і його дружину Ольгу, президента КУК Івана Новосада, запрошених гостей і усіх присутніх. Він коротко з'ясував значення проголошених Актів Самостійности і Соборности України. Потім Б. Сірський подав канву, на якій писалася новітня історія українського народу і його змагання до творення власної держави на руїні чужої імперії.

Слідувала вечеря, після якої відбулось представлення достойних гостей. До Комітету парляментаристів належало вісім сенаторів і 13 послів. Були також інші гості парляментаристи, що належали до Комітету спонзорів. Запрошені були представники інших народів — естонців, латвійців, литовців, поляків, білорусів, чехо-словаків. Від Українських Професіоналістів і Бизнесменів з Торонто був п. Чолкан з дружиною, були репортери від радіо Квебек і СБС.

Після представлення гостей мав коротке слово привіту І. Новосад, президент Централі КУК. Потім представили промовця, новообраного президента Світового Конґресу Вільних Українців д-ра Петра Саварина.

Відбулось також вшанування д-ра І. Теслі за його віддану працю для українців Канади. У зв'язку з тим, що п-во Теслі переїжджають до Торонто, голова КУК Б. Сірський попрощав їх офіційно в імені столичної громади і висловив признання і вдячність за невтомну працю для української спільноти та вручив йому плякат.

Відбулось також передання кованого хреста, який привезли українські студенти-ровeристи, відбуваючи п'ятиденну 230-милеву подорож з Торонто до Оттави, з наміром звернути увагу на річницю Великого голоду в Україні 50 років тому.

Кінцеве слово сказав сенатор Павло Юзик. Він подякував сенаторам, що належали до Комітету спонзорування українського вечора, пригадав перший подібний вечір в парляменті у 1973 році, звернув увагу, що цей український день для відзначення незалежности України — день радісний, бо здобулась тоді воля народу. Привітав і подякував за присутність запрошеним представникам інших народів, що борються за свою самостійність, Вітав усіх гостей та побажав усім дочекати дня вільної України.

Молитву подяки промовив о. Роман Божик, настоятель українського православного собору в Оттаві.

Відтак господар Б. Сірський запросив усіх приємно забавлятися при звуках чудової оркестри „Верховина" з Торонто.

Галина Михальчук

Нюгейвенська громада вшанувала Патріярха

Заходами Управи Товариства за Патріярхат в неділю, 19-го лютого ц.р., відбулося в Ню Гейвені свято в честь Патріярха Йосифа, з нагоди його 92-ліття.

В той день Службу Божу в наміренні Патріярха відслужив отець парох. Потім в церковній залі відбулася святочна програма.

На сцені біля гарно намальованого портрету Патріярха Йосифа, прикрашеного вишиваним рушником і квітами Віра Черне заспівала „Молитву за Патріярха", муз. Недільського. Мґр М. Бойко, голова Відділу, представив проф. д-ра Мирослава Лабуньку, який виголосив святочну промову. Промовець підкреслив геройські діла нашого патріярха, його глибоку віру і надію в краще майбутнє нашого народу. Наше завдання — бути активними в нашому церковному житті, щоб гідно приготовитися до 1000-ліття хрищення України.

Студентка Марічка Марків з почуттям продекламувала вірш „Привіт і поздоровлення Блаженнішому Патріярхові Йосифові", автор вірша невідомий. В. Черне, наша талановита співачка, під акомпаньямент Ж. Вердіні, заспівала три пісні — „Родимий краю" муз. В. Матюка, цього ж композитора „Крилець, крилець", „Богородице Пречистая" муз. М. Федорова.

На закінчення мґр М. Бойко подякував всім виконавцям — проф. М. Лабунькові, М. Маркові та В. Черне, за так виконану програму, що всіх нас піднесла на дусі і скріпила сили до дальшої праці для нашої Церкви і народу.

Орися Марків

НЕ КЕННЕДІ, А КЕННАН

У редакційній п.з. „Американська дипломатія" („Свобода", ч. 52 з 20-го березня) треба читати: „Але, на жаль, Америка і колективно ввесь Захід, здається, махнули рукою на поневолені народи СССР і в сателітних країнах, і багато американських дипломатів, на зразок Дж. Кеннана чи Г. Сонненфельда..." — Ред.